

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з внесенням змін до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”
(реєстр. № 7185)**

Відповідно до статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та доручення Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 21 березня 2022 року (Протокол № 105) розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з внесенням змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (реєстр. № 7185), поданий народним депутатом України Третяковою Г.М.

Верховна Рада України 15 березня 2022 року прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про уточнення норм, що врегульовують питання визначення категорій осіб, які визнаються ветеранами війни та членами сімей загиблих Захисників та Захисниць України і надання їм соціальних гарантій» №2121-ІХ. Цим Законом внесено зміни до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», якими, серед іншого, розширено коло осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною та нагороджені орденами «Золота Зірка», Богдана Хмельницького трьох ступенів, княгині Ольги трьох ступенів, а також коло осіб віднесених до учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни, зокрема:

- добровольців Сил територіальної оборони Збройних Сил України;
- осіб, які увійшли у склад добровольчого формування територіальної громади та особи, які увійшли до складу громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону відповідно до Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону»;
- осіб, які брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави, внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України.

Крім того, прийнятим Законом розмежовано категорію осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», на сім'ї загиблих (померлих) ветеранів війни і сім'ї загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України.

З урахуванням зазначених змін та з метою усунення колізій норм законодавства, виникла необхідність внесення змін до 24 законодавчих актів України, які регулюють питання забезпечення соціальних прав і гарантій вищевказаних категорій осіб.

Змінами пропонується, зокрема, наступне.

1. У Кодексі законів про працю України надати переважне право на залишення на роботі при вивільненні працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці для членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни та членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.

2. У Законі України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», серед іншого, уточнюються положення щодо віднесення осіб до непрацевдатних членів сім'ї.

3. У Законі України «Про відпустки» уточнюється порядок надання щорічних відпусток та відпусток за власний рахунок.

4. У Законі України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» уточнюється коло здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти, яким забезпечується особливий соціальний захист.

5. У Законі України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» розширюється коло осіб, яким надається допомога по тимчасовій непрацевдатності, у розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу).

6. У Законі України «Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України» уточнюється перелік військовослужбовців, для яких проводиться військовий поховальний ритуал.

7. У Законі України «Про державні нагороди» уточнюється коло осіб, для нагородження медаллю «Захиснику Вітчизни».

8. У Законі України «Про громадянство України» уточнюється коло іноземних осіб та осіб без громадянства, які матимуть право отримати українське громадянство, навіть у разі вчинення злочину.

9. У Законі України «Про охорону дитинства» уточнюється коло осіб, дітям яких держава забезпечує державну цільову підтримку для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних та комунальних закладах освіти.

10. У Законі України «Про дошкільну освіту» уточнюється коло осіб, дітям яких гарантується забезпечення дитячим харчуванням за рахунок держави.

11. У Законі України «Про поховання та похоронну справу» пропонується розширити коло осіб, які мають право на безоплатне поховання, зокрема герої України, яких нагороджено орденом «Золота Зірка» або Богдана Хмельницького трьох ступенів або княгині Ольги трьох ступенів.

12. У Законі України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» уточнюється коло осіб, на яких розповсюджується сфера дії цього Закону

13. У Законі України «Про житловий фонд соціального призначення» уточнюється коло осіб, які мають позачергове право на отримання квартир або садибних жилих будинків із житлового фонду соціального призначення.

14. У Законі України «Про дитяче харчування» уточнюється коло осіб, діти грудного віку та другого року життя яких матимуть право на безоплатне дитяче харчування.

15. У Законі України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» уточнюється понятійний апарат цього Закону з урахуванням змін, внесених до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

16. У Законі України «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва» уточнюється коло осіб, які матимуть державну підтримку у розмірі 50 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла тощо.

17. У Законі України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» уточнюється коло осіб, про яких в Державному реєстрі актів цивільного стану містяться відомості або інші персональні дані.

18. У Законі України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» уточнюється коло осіб, щодо яких Міністерство ветеранів України може безоплатно отримувати відомості з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування в електронній формі у форматі бази даних, витягу, в іншій формі.

19. У Законі України «Про безоплатну правову допомогу» уточнюється коло осіб, які матимуть право на безоплатну вторинну правову допомогу згідно з цим Законом та іншими законами України

20. У Законі України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» уточнюється коло осіб, відомості або інші персональні дані яких, містяться в Реєстрі, з метою їх передачі до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

21. У Законі України «Про вищу освіту» уточнюється коло здобувачів вищої освіти, яким забезпечується державна цільова підтримка для здобуття вищої освіти.

22. У Законі України «Про освіту» уточнюється коло осіб, діти яких забезпечуються безоплатним гарячим харчуванням.

23. У Законі України «Про фахову передвищу освіту» уточнюється коло осіб, яким забезпечується державна цільова підтримка для здобуття фахової передвищої освіти.

24. У Законі України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» статтю 11 «Право військовослужбовців на охорону здоров'я та медичну допомогу» пропонується передбачити наступні положення:

«Держава забезпечує безоплатну психологічну допомогу військовослужбовцям, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, чи виконували службово-бойові

завдання в екстремальних (бойових) умовах. Психологічна допомога організовується психологічними службами військових частин (підрозділів), а в разі потреби здійснюється у військово-медичних закладах охорони здоров'я згідно порядків, затверджених центральними органами виконавчої влади, що мають у своєму підпорядкуванні утворені відповідно до законів України військові формування та правоохоронні органи.

Особи, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, члени сімей таких осіб та члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і члени сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», мають право на безоплатну психологічну допомогу. Організація психологічної допомоги зазначеної категорії осіб провадиться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України. Порядок та умови надання психологічної допомоги визначаються Кабінетом Міністрів України».

Разом з тим, слід зазначити, що запропоновані зміни до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» не містять механізму їх реалізації. До того ж, в Законі України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» відсутні положення про психологічну допомогу.

Крім зазначеного, ці зміни не пов'язані із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законів України про уточнення норм, що врегульовують питання визначення категорій осіб, які визнаються ветеранами війни та членами сімей загиблих Захисників та Захисниць України і надання їм соціальних гарантій».

Звертаємо увагу на те, що законопроект потребує доопрацювання з урахуванням вимог нормопроєктувальної техніки.

На думку автора законопроекту його реалізація приведе положення зазначених законодавчих актів у відповідність до норм Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

У пояснювальній записці зазначено, що законопроект не передбачає витрат з Державного бюджету України.

Представники Міністерства соціальної політики України та Міністерства ветеранів України під час обговорення зазначених законодавчих ініціатив висловились на підтримку щодо необхідності їх прийняття.

Під час розгляду законопроекту члени Комітету погодились із необхідністю його прийняття з урахуванням висловлених пропозицій народних депутатів – членів Комітету щодо:

необхідності внесення додаткових змін до статей 8 та 10 Закону України «Про громадянство України», аналогічні змінам, запропонованих проектом до статті 9 цього Закону;

набрання чинності Закону з дня, наступного за днем його опублікування.

За результатами розгляду Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив цей висновок і рекомендує Верховній Раді України:

1. Включити законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з внесенням змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (реєстр. № 7185) до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

2. За результатами розгляду законопроект у першому читанні **прийняти його за основу і в цілому з техніко-юридичними правками та з урахуванням наступних пропозицій Комітету:**

1. Пункт 9 розділу I викласти в такій редакції:

«9. У Законі України «Про громадянство України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 13, ст. 65 із наступними змінами):

1) у частині сьомій статті 8 слова та цифру «частини п'ятої статті 9» замінити словами та цифрою «частини шостої статті 9», а слова та цифру «частиною шостою статті 9» - словами та цифрою «частиною сьомою статті 9»;

2) у частині сьомій статті 9:

слова та цифри «передбачених пунктами 1, 3 частини п'ятої цієї статті» замінити словами та цифрами «передбачених пунктами 1, 3 частини шостої цієї статті»;

після слів «стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях») доповнити словами «та/або брали (беруть) участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України»;

слова та цифри «пунктами 1 та/або 3 частини п'ятої цієї статті» замінити словами та цифрами «пунктами 1 та/або 3 частини шостої цієї статті»;

3) у статті 10:

у частині першій слова та цифру «частиною п'ятою статті 9» замінити словами та цифрою «частиною шостою статті 9»;

у пункті 1 частини сьомої слова та цифру «частини п'ятої статті 9» замінити словами та цифрою частини шостої статті 9», а слова та цифру «частиною шостою статті 9» - словами та цифрою «частиною сьомою статті 9»;

2. У розділі II:

1) назву розділу викласти у такій редакції:

«II. Прикінцеві положення»;

2) пункт 1 викласти в такій редакції:

«1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування».

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити Голову Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Третякову Г.М.

Голова Комітету

Г. Третякова